

Een wervelstorm aan fotografische ideeën

door Hans Aarsman, PhotoQ

Als je kinderen van vier een camera in handen drukt, gaan ze foto's maken, heel eigenzinnig, heel authentiek. Alles is nieuw en vrij, fotoregeltjes kennen ze niet. In de onderwerpen niet, in de techniek niet, in het aantal niet. Twintig keer dezelfde foto van hun speelgoedbeer. Tien keer de televisie als hun favoriete programma op staat. De benen van hun moeder, hun autootjes langs de drempel van hun slaapkamerdeur geparkeerd.

Dan worden ze acht, negen, tien. Er voltrekt zich een verandering. Ze worden zich bewust dat er een mensenwereld is buiten de mensen die ze kennen. Die mensenwereld heeft normen en waarden. Keurt dingen af, vindt dingen stoer, mooi, stom. Ze willen gezien worden door die wereld, erkenning willen ze, waardering.

Als ze dan een camera in handen krijgen, kijken ze niet meer om zich heen waar ze een foto van willen. Ze gaan er niet voor staan en drukken op de knop zonder al te veel na te denken. Ze kijken naar wat een mooie foto op zou kunnen leveren. Ze vragen zich af hoe ze die foto het best kunnen maken. Dat is iets fundamenteel anders. Ze willen foto's maken die niet zij, maar anderen mooi vinden. Dat loopt gelijk op met wat ze zelf mooi vinden. Beide processen gaan hand in hand.

Marije van der Hoeven is een fotografe die veel met kinderen werkt. Alles wat ze doet is erop gericht om hun oorspronkelijke kijkvrijheid opnieuw aan te boren. Dúrf bijzondere foto's te maken, houdt ze kinderen voor. Ze komt met een arsenaal aan ideeën en plannen aan om de kijkspieren van de kinderen weer los te maken. Het lukt haar. De

mensenwereld heeft kinderen van die leeftijd nog niet helemaal in de greep. Iedere keer dat ze op scholen met kinderen aan de slag gaat, steekt er een wervelstorm van fotografische originaliteit op.

In 'Foto! Durf bijzondere foto's te maken' bespreekt ze voorbeeld na voorbeeld van foto's die verrassen, foto's die buiten de bekende paden treden. En in foto's waarvan we dachten dat er niets aan was, wijst ze aan wat we over het hoofd zien. Haar teksten zijn net zo verrassend als de foto's die ze laat zien.

Een boek voor kinderen, maar ook voor volwassenen die een duwtje in de rug kunnen gebruiken om buiten de stippelijntjes van de fotografie te kleuren. Het kan zijn dat ik die ene technische tip die erin staat over het hoofd heb gezien, maar voor zover ik heb gelezen: geen technische tip te bekennen. Alles gaat over ideeën, kijken, beleven, intensiveren, loslaten, oppakken. Hieronder drie foto's uit haar boek en het begin van wat ze erbij schrijft.

Breng alle boeken in de kast die over fotografie gaan naar De Slegte. Die camera's kunnen tegenwoordig alles. En mocht er wat fout gaan, zie je dat meteen op je scherm. Koop Marije's boek met het geld dat je van De Slegte krijgt. Een wereld zal voor je opengaan. Geestverruimend cadeau voor onder de kerstboom.

Foto! Durf bijzondere foto's te maken Marije van der Hoeven
ISBN: 9789021672304 Uitgeverij Ploegsma hardcover € 16,95
Te koop in de PhotoQ Bookshop

Enkele voorbeelden van foto's met verhalen (althans de eerste zinnen) in het boek:

Zilvergrijs met gaatjes

Over de vreemdste fotograaf die ik ooit aan het werk zag

De meest vreemde fotograaf die ik ooit aan het werk zag, maakte in een wasserette een foto van een wasmachine. Ik had mijn fototoestel niet bij me, maar ik weet nog goed dat ik naar hem bleef kijken. Hoe zou die foto eruit kunnen zien? Ik denk dat het de vreemdste is die je kunt bedenken: Zilvergrijs met allemaal gaatjes. Wat moet je met zo'n foto? Ik had deze man maar één keer gezien. Elke keer dat ik langs de wasserette liep moest ik aan hem denken. Hij fotografeerde de trommel die het dichtst bij het raam stond. Nummer 11, het gekkengetal! Had dat er soms iets mee te maken?

Man Ray

Over de toevallige ontmoeting van twee dingen

Man Ray speelde als een van de allereersten serieus met fotografie. Hij leeft niet meer, maar ik kijk nog graag naar zijn foto's. Een ervan heeft een nieuwsgierig makende titel: De toevallige ontmoeting van een paraplu en een naaimachine. Op de foto zie je niet meer dan een ingepakt ding met een touw er omheen. Het is een gekke titel voor een gekke foto. Wat bedoelde hij ermee? Elke keer als ik een kapotte paraplu op straat zie liggen, denk ik aan Man Ray. Dat is best wel vaak. Bij mij in de buurt zag ik achter een hek een paraplu liggen. Poing! Man Ray keek weer even om de hoek.

Boze bos Over weggegooide dromen

Deze foto kwam ik zo tegen. Het was stil in het park en er was niemand die iets gehoord of gezien had. Alleen de rozen kenden het hele verhaal, waarnaar ik ging raden. Als een bos rozen boos kon zijn, dan was deze bos dat zeker. Een rozenleven lang werd er gewerkt om het stralende middelpunt te mogen zijn van een grote liefde: bemest, gegroeid, geplukt, vervoerd en ingepakt. Allemaal voor niets. Weg droom. Of kun jij bij deze foto misschien een onwaarschijnlijk – en toch mogelijk – ander liefdesverhaal verzinnen? Zo'n verhaal met enorme toevalligheden, waardoor er toch een happy-end mogelijk is?

